

**A „KREATIVITÁS – ELMÉLET ÉS GYAKORLAT (2024)” E-KÖNYV
LÉLEKTANI ÉS HADVISELÉSI VONATKOZÁSAI**

Author(s) / Szerző(k):

Varga Nóra (Drs.)
Nemzeti Közszolgálati Egyetem

E-mail:

varnora98@gmail.com

Cite: Varga Nóra (2024): A „Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat (2024)” e-könyv lélektani és hadviselési vonatkozásai. *Lélektan és hadviselés – interdiszciplináris folyóirat*, VI. évf. 2024/2. szám. 99-105.

Idézés: Doi: <https://www.doi.org/10.35404/LH.2024.2.99>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

EP / EE: Ethics Permission / Etikai engedély: KFS/2024/0007

Reviewers: *Public Reviewers / Nyilvános Lektorok:*

- Lektorok:**
1. Lestyán Erzsébet (Ph.D.), Gál Ferenc Egyetem
 2. Simó Ferenc Zoltán (Dr. Jur.), Kocka Kör

Anonymous reviewers / Anonim lektorok:

3. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)
4. Anonymous reviewer (Ph.D.) / Anonim lektor (Ph.D.)

Absztrakt

2024 decemberében került megrendezésre a „Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat (2024)” Interdiszciplináris Nemzetközi Konferencia. Az alábbiakban röviden bemutatjuk az eseményt, annak e-könyvét, és rávilágítunk a kreativitás hadtudományi és katonai alkalmazásai közötti összefüggésekre.

Kulcsszavak: kreativitás, hadtudomány

Diszciplinák: pszichológia, hadtudomány

Abstract

PSYCHOLOGICAL AND WARFARE ASPECTS

OF THE E-BOOK “CREATIVITY – THEORY AND PRACTICE (2024)”

The "Creativity – Theory and Practice (2024)" Interdisciplinary International Conference was held in December 2024. Below, we briefly present the event, and its e-

book, and highlight the connections between creativity and its applications in military science and defense.

Keywords: creativity, military science

Disciplines: psychology, military science

A K+F Stúdió Kft. 2024-ben adta ki a „Kreativitás – Elmélet és gyakorlat (2024)” című e-könyvet (Mező és Mező, 2024; vesd össze: 1. ábra).

1. ábra: A „Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat (2024)” kiadvány borítója

Bibliográfiai adatok: Mező Katalin és Mező Ferenc (Szerk.). (2024): *Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat (2024)*. Debrecen (HU): K+F Stúdió Kft. ISBN 978-615-82511-1-2 Terejdelem: 171 oldal. URL: https://kockakor.hu/docs/EBook_CreaConf2024.pdf

A kiadvány kapcsolódása a lélektan és hadviselés témakörhöz

A humán kreativitás egyidős az emberiséggel (Mező, 2017), miként a személyek, a közösségek, később társadalmi szerveződések (törzsközösségek, városállamok, birodalmak, országok stb.) közötti konfliktusok is. Minderről az első írásos és fennmaradt tárgyi emlékek már az ókortól rendelkezésre állnak (v.ö.: Warry, 1980; Hahn, 1963). A hadtörténelem áttekintése nyomán látható, hogy a test fegyverként alkalmazásától a parittyán, katapultokon, lőfegyvereken, rakétákon, stb. és az ezek elleni védekező lehetőségeken keresztül a közelmúltban feltűnt kiberhadviselés a kreativitás sokoldalú eszközként szolgált a támadó és védekező, a konfliktusokat provokáló, vagy éppen a biztonságot kereső és békefenntartó tevékenységek számára. napjaink innováció, azon belül hadi, védelmi innovációs, modernizációs törekvéseinek háttérben is lényeges szerepet játszik a kreativitás. Az is megjegyzendő ugyanakkor, hogy a katonai célokra alkalmazott kreativitás révén létrejött produktumok (anyagok, műszaki berendezések, informatikai technológiák stb.) a polgári felhasználásban praktikus eszközökké szelídülnek, vagy éppen fordítva: a civil élet

hétköznapi tárgyai, eszközei – például egy cséphadaró vagy egy közösségi média felület – harci alkalmazásra is használhatók nunchaku-ként vagy katonai lélektani (PSYOPS) műveletek eszközeként – vesd össze: Bolgár, 2005; Varga és Gulyás, 2023, 2024; Mező, 2014). A kreativitás katonai, védelmi alkalmazása a katonapszichológia (Varga, 2024) szempontjából és a hadtudományi kutatások szempontjából (Boda és tsai, 2016) is lényeges témakör lehet.

A fenti gondolatsor adja az apropóját annak, hogy a Lélektan és Hadviselés interdiszciplináris folyóirat hasábjain beszámoljunk a 2024. december 13.-án megrende-

zett „Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat (2024)” nemzetközi interdiszciplináris online konferencia (2. ábra) programját és absztraktjait tartalmazó e-kiadványról.

Megjegyzendő, hogy e rendezvény nem a hadviselésbeli kreativitásra fókuszált, a szerzők nem erre irányuló motivációval jelentkeztek és adtak elő a rendezvényen. Ugyanakkor a fentebb jelzett kontextusban látható, hogy a kreativitás bármilyen produktuma a háború és béke eszköze is lehet – a produktum alkotói szándékától függetlenül, ám a kreatív produktumot felhasználók szándékainak függvényében.

2. ábra: A „Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat” konferencia-sorozat 2024. évi rendezvényének plakátja. Forrás: Mező és Mező (2024)

CREATIVITY - THEORY AND PRACTICE (2024)
INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY ONLINE CONFERENCE
 Deadline of Registration: 30 Nov 2024
 E-Conference: 13 Dec 2024

KREATIVITÁS - ELMÉLET ÉS GYAKORLAT (2024)
NEMZETKÖZI INTERDISZCIPLINÁRIS ONLINE KONFERENCIA
 A regisztráció határideje: 2024. Nov. 30.
 E-konferencia: 2024. Dec. 13.

Organizers/Szervezők:

- K-F STÚDIÓ KFT. www.kfstudio.com
- KOCKA KÖR
- DETOP
- ial
- Partiumi Keresztény Egyetem
- EGERI EGYETEM
- EGER, 1774
- ESZTERHÁZY KÁROLY KATOLIKUS EGYETEM
- GÁL FERENC EGYETEM
- IILEARN

100% **CREATIVITY**

Journals: Artificial Intelligence Psychology & Warfare OxIPO
Folyóiratok: Mesterséges intelligencia Lélektan és hadviselés OxIPO

Magyarország Olaszország Románia Szlovákia Szerbia

A Konferencia szervezői, résztvevői

Ahogy arról Horák és Pšenáková (2024) is beszámolt, a konferencia öt országból származó nemzetközi társszervezői kör révén valósult meg (3. ábra). A főszervező a magyar K+F Stúdió Kft. volt. A rendezvény további magyar társszervezői: Miskolci Egyetem, Bartók Béla Zeneművészeti Kar, Gál Ferenc Egyetem, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem), Debreceni Egyetem Tehetség gondozó Programja, Kocka Kör Tehetség gondozó Kulturális Egyesület.

3. ábra: a rendezvény társszervezői. Forrás: Mező és Mező (2024)

Külföldi társszervező szervezetek voltak továbbá: Újvidéki Egyetem, Magyar Tan-

nyelvű Tanítóképző Kar (Szerbia), Nagyszombati Egyetem Nagyszombat, Pedagógiai Kar (Szlovákia), Partiumi Keresztény Egyetem (Románia), Konstantin Filozófus Egyetem, Nyitra, Közép-európai Tanulmányok Kara (Szlovákia) és IAL Toscana (Olaszország). Nemzetközi szervezetként társult továbbá az International Learning Research Network (LEARN, Nemzetközi Tanuláskutató Hálózat).

A résztvevők Afrika, Ázsia és Európa tizenhat országából érkeztek. A déli földrésről Angolából, Egyiptomból, Kenyából és Nigériából származó résztvevők; keltről Indiából, Kazahsztánból, Kínából, Malájziából, Szíriából, Üzbegisztánból; Európából Lengyelországból, Magyarországból, Olaszországból, Romániából, Szerbiából és Szlovákiából származó előadók vettek részt a konferencián (4. ábra).

4. ábra: A konferencia számokban. Forrás: Mező és Mező (2024)

3 kontinens
16 ország

159 résztvevő

127 prezentáció

11 szekció

A kiadvány és kreativitásfejlesztésre történő felhasználási lehetősége

A konferencia programja és absztraktjai e-könyv formában is kiadásra kerültek (Mező és Mező, 2024) a K+F Stúdió Kft. gondozásában, ami ingyenesen elérhető a https://kockakor.hu/docs/EBook_Crea_Conf2024.pdf oldalon keresztül.

A 171 oldalas kiadvány szerkesztői előszóból, a „Kreativitás – Elmélet és gyakorlat (2024)” interdiszciplináris nemzetközi konferencia programjának bemutatásából és az előadók absztraktjainak közléséből áll.

A nagyszámú előadóra való tekintettel jelen recenzióban eltekintünk a szerzők és prezentációik címének részletes felsorolásától. Ehelyett inkább egy szellemi gyakorlat keretében invitáljuk a kiadvány megismerésére a kedves Olvasókat. E gyakorlat a kreativitás, azon belül a távoli asszociációk léterhozásának, illetve az ötletgenerálásnak a képességét gyakoroltatja, s a gyakorlás által remélhetőleg fejleszti is.

Szisztematikusan sorban haladva, vagy véletlenszerűen felütve a kiadványt, ismerjük meg az abban szereplő absztraktokat és prezentációs címeiket, majd keressünk összefüggést

1. Az adott téma és a defenzív katonai stratégia között;
2. Az adott téma és a defenzív katonai taktika között;
3. Az adott téma és az offenzív katonai stratégia között;
4. Az adott téma és az offenzív katonai taktika között.

Keressünk mindezekhez hadtörténeti példákat és/vagy alkossunk fiktív szituá-

ciókat az adott témák katonai alkalmazásával kapcsolatban.

Tekintve, hogy a kreativitást vizsgáló tesztekben gyakran a fluenciát, originalitást, flexibilitást és elaborációt vizsgálják (Mező, 2017), a fent említett (olykor) távoli asszociációs gyakorlat az alábbiak szerint is alkalmazhatjuk: öt perc leforgása alatt írjunk össze minél több, minél többfélebb és szokatlanabb katonai felhasználási lehetőséget egy-egy adott absztrakttal kapcsolatban! Ezután értékeljük teljesítményünket az alábbiak szerint:

1. A fluencia (folyékonygondolkodás, ötletgazdagság) értékelése: számoljuk össze, hány valóban elfogadható megoldást sikerült találni. Ha egyet sem, akkor célszerű az absztrakt és/vagy a hadtudomány témáival mélyebben megismerkedni, majd újra próbálni a gyakorlatot. Ha továbbra is nulla az eredmény, akkor vagy valóban nincs kapcsolat a két témakör között, vagy nem sikerült egyedül megtalálni azokat. Ha sok téma esetében tapasztalunk nulla pontos teljesítményt, akkor elgondolkodtató, hogy nem kellene-e ötletgeneráló módszereket (lásd: Mező és Mező, 2011) megismernünk, elsajátítanunk. Ha öt perc alatt 10 értékelhető megoldást létre tudunk hozni, az igen jó teljesítménynek (átlagosan 30 másodpercenkénti ötletgenerálásnak) számít. 20 értékelhető válasz (15 mp/válasz) pedig nagyon jó teljesítményt jelent.

2. Az originalitás (szokatlan, újszerű ötletek alkotása) értékelésénél mindenképpen szükség lesz arra, hogy másokkal is végeztessük el az adott absztrakt és annak hadtudományi összefüggése közötti ötperces ötletgyűjtési gyakorlatot. Ezt kö-

vetően összevethetjük az eredményeket, és 0 pontot adhatunk azokra az ötletekre, amelyek a résztvevők 95%-ának eszébe jutott, s 1 pontot érnek azok, amelyek csak max. 5%-ban fordulnak elő. Az originalitás pontszám az 1 pontos válaszok összege. Ezt érdemes elosztani a fluencia pontszámmal, s így megkapjuk az átlagos originalitás értékét. Amennyiben ez 1-hez közelít (például, ha 10 db értékelhető válasz mindegyike 1 pontot ér az originalitás szempontjából, akkor az originalitás pontszáma $10 \times 1 = 10$ lesz, amit ha elosztunk a fluencia 10-es értékével, akkor $10/10 = 1$ -et kapunk), az jó eredményt jelent. Ha ez az érték 0,5 alatti (pl. 10 válaszból csak 4 számít eredetinek: $4/10 = 0,4$), akkor a válaszok többsége nem túl eredeti. A kreativitásfejlesztés ilyen esetben célszerű lehet.

3. A flexibilitás (rugalmas, nézőpontváltásra képes ötletgenerálás) értékelésekor azt kell ellenőriznünk, hogy hány különféle kapcsolatot találtunk az absztrakt témája és a hadtudomány vagy katonai alkalmazás között. A flexibilitás értéke 0, ha egyetlen ötletünk sem volt. Legyen a flexibilitás értéke = 1, ha csak egy fogalmi kategóriába tudtunk gondolkodni (pl. csak közelharccal kapcsolatos példák jutnak eszünkbe a „térprotézis”-sel kapcsolatos absztrakt esetében. A flexibilitás értéke legyen 2 pont, ha két vagy több különböző témakörbe sorolható összefüggést fedeztünk fel (pl. a térprotézis katonaegészségügyi alkalmazása, csereértéke, MI technológiával történő továbbfejlesztése, katonai célú robotikában történő hasznosítása, hajítófegyverként történő alkalmazása,

széles időben papírtérképek lesúlyozására történő alkalmazása, stb. jut eszünkbe).

4. Az elaboráció (az ötlet kidolgozottsága) 1 pont, ha csak egy szavas-mondatos választ adunk. 2 pont, ha egy bekezdésnyi információval részletezzük az ötletet, stb. belátható, hogy a magas fluenciapont (a sok ötlet) kevésbé kidolgozott ötleteket fog jelenteni, és egy ötlet részletes kidolgozása esetleg azzal járhat, hogy a fluencia értéke mindössze 1 lesz. Szélsőséges esetben azonban a kreatív gondolkodás és az elaboráció nem áll le az öt perces gyakorlat végén, s akár új kutatási terv, kutatás, akár szabadalom, innováció is születhet.

Zárógondolat

A „Kreativitás – Elmélet és gyakorlat (2024)” nemzetközi konferenciának emléket állító e-kiadvány számos témát vet fel, melyek továbbgondolásra, -kutatásra, hasznosításra érdemesek. A kiadvány szokásúnúsága egyben lehetővé teszi az Olvasók számára a távoli asszociációkon alapuló kreatív képességeik tesztelését, gyakorláson alapuló fejlesztését is.

Irodalom

- Boda József, Boldizsár Gábor, Kovács László, Orosz Zoltán, Padányi József, Resperger István és Szenes Zoltán (2016): Fókusz és együttműködés: A hadtudomány kutatási feladatai. *Honvédségi Szemle: a Magyar Honvédség központi folyóirata*, 144:3. 3-19. o.

- Bolgár Judit (2005). A lélektani műveletek pszichológiai alapjai. *Humán Szemle*, XXI. évf. 2005/2.; 74-80. o.
- Hahn István (Szerk.)(1963). *A hadművészet ókori klasszikusai*. Zrínyi Katonai Kiadó, Budapest. 223 -224. o.
- Horák Rita és Pšenáková Ildikó (2024): Összefoglaló a „Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat (2024)” Interdiszciplináris Nemzetközi Konferenciáról. *OxIPO – interdiszciplináris tudományos folyóirat*, 2024/4. 77-86. Doi: <https://www.doi.org/10.35405/OXIP.O.2024.4.77>
- Kovács László (2023). *Hadviselés a 21. században: kiberműveletek*. Ludovika Egyetemi Kiadó, Budapest
- Mező Ferenc (2014): *PSYOPS – avagy: kalandozás a hadak útján, a pszichológia ösvényein, a történelem útvesztőiben*. Kocka Kör, Debrecen.
- Mező Ferenc és Mező Katalin (2011): *Kreatív és iskolába jár!* K+F Stúdió Kft., Debrecen. ISBN 978-963-08-2435-4
- Mező, Katalin (2017). *A kreativitás időbeli aspektusai*. Doktori disszertáció. Debreceni Egyetem, Debrecen.
- Mező Katalin és Mező Ferenc (Szerk.). (2024): *Kreativitás – Elmélet és Gyakorlat* (2024). Debrecen (HU): K+F Stúdió Kft. ISBN 978-615-82511-1-2
- Varga, Nóra (2024). The past, present and potential future of military psychology. *Lélektan és hadviselés – interdiszciplináris folyóirat*, VI. évf. 2024/1. szám. 51-66. Doi: <https://www.doi.org/10.35404/LH.2024.1.51>
- Varga Nóra és Gulyás Géza (2023): Pszichológiai hadviselés a békefenntartó műveletekben. *Lélektan és hadviselés – interdiszciplináris folyóirat*, V. évf. 2023/2. szám . 9-24. Doi: <https://www.doi.org/10.35404/LH.2023.2.9>
- Varga Nóra és Gulyás Géza (2024): Pszichológiai hadviselés a békefenntartó műveletekben – 2. rész: EUFOR ALTHEA – Bosznia-Hercegovina. *Lélektan és hadviselés – interdiszciplináris folyóirat*, VI. évf. 2024/1. szám. 19-31. Doi: <https://www.doi.org/10.35404/LH.2024.1.19>
- Warry, John (1980). *A klasszikus világ hadművészete*. Gemini Kiadó, Budapest.